

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΘΕΜΑ : «Η ΑΓΑΠΗ»

«Αγαπήστε αν τολμάτε»

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ «ΚΕΙΜΕΝΟ 1»

Η αγάπη είναι ικανή να «εξημερώσει» τους ανθρώπους και να τους μετουσιώσει σε ευγενείς προσωπικότητες, που είναι έτοιμες να βοηθήσουν και να φροντίσουν το συνάνθρωπο, προσφέροντας με ανιδιοτέλεια τον εαυτό τους, με σκοπό την ικανοποίηση της δικής τους ψυχικής ευφορίας. Ταυτόχρονα, αγάπη είναι το να δέχεται κάποιος άκριτα το ενδιαφέρον των συνανθρώπων του, το οποίο θα ανακουφίσει από τα προβλήματα και θα διαμοιράσει το ηθικό βάρος. Άλλωστε, οι άνθρωποι είναι πλασμένοι για να συνυπάρχουν ως ευγενή κοινωνικά όντα. Δυστυχώς, όμως, διαβιούν σε μια βιομηχανοποιημένη και άκρως ανταγωνιστική εποχή, όπου η αγάπη δεν έχει τη θέση, που της αρμόζει. Τα ηνία του σημερινού πολιτισμού τα έχει αναλάβει η τεχνολογία και οι μηχανές, που επωάζουν τη δουλοπρέπεια και τον ανταγωνισμό, υπονομεύοντας την ανιδιοτελή αγάπη. Η αγάπη και η ανιδιοτέλεια έχουν θυσιαστεί στο βωμό του χρήματος και της ανθρώπινης απληστίας, που ωθούν με μαθηματική ακρίβεια στην επίταση φαινομένων βίας και στην ηθική απογύμνωση.

Αγαπώ σημαίνει να αφήνεις το περιθώριο στον άλλο να είναι ελεύθερος και να έρχεται σε σένα, επειδή το επιθυμεί και όχι επειδή «πρέπει». Έτσι, ο άνθρωπος, που βιώνει την αγάπη αισθάνεται ψυχική γαλήνη και ισορροπία και είναι απελευθερωμένος από πάθη, που πιθανόν θα του ανέκοπταν μια εν δυνάμει πνευματική και κοινωνική εξέλιξη. Ο άνθρωπος, που αγαπά και αγαπιέται νιώθει ευτυχισμένος και πλήρης, με αποτέλεσμα να είναι ικανός να διοχετεύσει όλες του τις πνευματικές δυνάμεις δημιουργικά. Εκείνος, που εμφορείται από θετικά συναισθήματα οδηγείται ευκολότερα στην αυτογνωσία και στην αυταποδοχή. Μάλιστα, δεν υπάρχει τίποτα πιο θελκτικό από έναν άνθρωπο, που αποδέχεται τον εαυτό του, γιατί εκπέμπει αυτοπεποίθηση και συνεπώς δεν επιδίδεται σε συμπλεγματικές συμπεριφορές. Η αγάπη καταπολεμά την επίκριση, την υποτίμηση και το θυμό, που είναι ψυχικές καταστάσεις, που τροφοδοτούνται, επειδή ορισμένοι βίωσαν μεγάλο έλλειμμα αυτής κατά την περίοδο των παιδικών τους χρόνων.

Αγαπώ σημαίνει αίρω τις ανασφάλειες, παραγκωνίζω τα στερεότυπα και αλληλοεπιδρώ με το ετερόκλητο στοιχείο. Έρχομαι σε γόνιμη επαφή με άλλους πολιτισμούς, φυλές, θρησκείες, συνυπάρχω και συνεργάζομαι αρμονικά. Επιπλέον, η αγάπη προάγει ευγενείς αξίες, όπως την αλληλεγγύη, τη φιλανθρωπία και το σεβασμό προς τον συνάνθρωπο. Απαλλάσσει από τη μισαλλοδοξία, τα πάθη, τον εγωισμό και θεμελιώνει ανιδιοτελείς σχέσεις, που είναι απογυμνωμένες από τη ζήλεια και την εμπάθεια. Ως αποτέλεσμα, προωθεί την κοινωνική σταθερότητα, επειδή οι πολίτες συνεργάζονται και είναι σε θέση να επιλύουν αρμονικά και με ειρηνικό τρόπο τις αντιπαραθέσεις τους. Συνεπώς, η αγάπη, κατοχυρώνει τη δημοκρατία, την ελευθερία και την ειρηνική συνύπαρξη τόσο σε ατομικό, όσο και σε διακρατικό επίπεδο, εφόσον αποφεύγεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός και η παντοειδούς τύπου εκμετάλλευση.

Παρά το γεγονός ότι η αγάπη είναι το πιο θεμελιώδες στοιχείο για τη διάπλαση μιας υγιούς και ισορροπημένης προσωπικότητας, που αισθάνεται ασφαλής σε πνευματικό και ηθικό επίπεδο, στις ημέρες μας παρατηρείται ένα τεράστιο έλλειμμα αυτής. Οι άνθρωποι ολοένα και περισσότερο εμφανίζονται ηθικά ανάλγητοι και κυρίαρχο ρόλο στη ζωή τους

διαδραματίζει το χρήμα . Η νοοτροπία του υλικού ευδαιμονισμού καλλιεργεί τον ελάσσονα μόχθο και ωθεί τα άτομα στην υιοθέτηση μιας χρησιμοθηρικής συμπεριφοράς. Συνεπώς, τα περισσότερα πατούν επί πτωμάτων προκειμένου να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους φιλοδοξίες. Το αίσθημα της απληστίας και της ανηθικότητας ενισχύεται από την επίταση της οικονομικής ύφεσης των τελευταίων ετών , γεγονός που διευρύνει την οικονομική ανασφάλεια, όσον αφορά στην ανταπόκριση των ατόμων απέναντι στις καθημερινές τους υποχρεώσεις.

Εμβαθύνοντας, οι άνθρωποι δεν επενδύουν σε ουσιαστικές και αληθινές σχέσεις ,τόσο σε φιλικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο, αλλά ενδιαφέρονται για την κοινωνική αποδοχή, που στηρίζεται σε επιφανειακά κριτήρια, όπως η οικονομική επιφάνεια. Επενδύουν δηλαδή καθαρά στο «φαίνεσθαι» και όχι στο «είναι». Η έννοια της ανιδιοτελούς φιλίας έχει παραμορφωθεί στις ημέρες μας και οι άνθρωποι αδυνατούν να αντιληφθούν τα οφέλη, που εκπορεύονται από μια πραγματική σχέση, που προσφέρει ηθική πληρότητα και κατά συνέπεια ευτυχία. Κυριαρχεί δυσπιστία και ανασφάλεια στις ανθρώπινες σχέσεις και αυτό είναι συνυφασμένο με το σκληρό πρόσωπο, που παρουσιάζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Μάλιστα, πολλοί είναι εκείνοι, που θεωρούν ότι η εκδήλωση τρυφερότητας, στοργής και φροντίδας θα ερμηνευτεί από τους άλλους ως δείγμα αδυναμίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι σχέσεις εξελίσσονται σε επιφανειακές και οι άνθρωποι σε ανάληπτους εντυπωσιοθήρες μιας επίπλαστης ευτυχίας, που βασίζεται σε σαθρά θεμέλια.

Συλλήβδην, η λέξη αγάπη είναι πολυδιάστατη και έχει πολλές σημασίες. Σημαίνει πλήρη αποδοχή του άλλου. Σημαίνει συμπαράσταση. Σημαίνει ευγνωμοσύνη. Σημαίνει είμαι εδώ και στα εύκολα και στα δύσκολα. Η αγάπη είναι κινητήριος δύναμη. Μας εμπνέει, μια εμπυχώνει, μας σπλίζει, μας ενθαρρύνει, μας ωθεί προς μια κατεύθυνση. Το στενάχωρο είναι ότι οι άνθρωποι στην εποχή μας είναι ανήμποροι να αγαπήσουν τον ίδιο τους τον εαυτό και συνεπώς να αγαπήσουν και τους άλλους. Σε μια κοινωνία, που έχουμε συνηθίσει στην αδιαφορία και στην απαξίωση, όταν εισπράττουμε αγάπη γινόμαστε καχύποπτοι και επιφυλακτικοί. Πόσο ειρωνικό είναι το ότι μας προκαλεί εντύπωση η δυσπιστία και η κακοήθεια του κόσμου όσο και η εκδήλωση αγάπης; Πόσοι άραγε άνθρωποι έχουν μεγαλώσει χωρίς αγάπη και αισθάνονται ανάξιοι να αγαπηθούν; Είναι μακρύς ο δρόμος να μάθουμε να αγαπάμε τον εαυτό μας και ως αντανάκλαση αυτού τους άλλους. Μπορούμε τουλάχιστον να ξεκινήσουμε να τον διαβούμε και ποιος ξέρει; Υπάρχουν πολλοί εκεί έξω, που θέλουν να το τολμήσουν...

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ «ΚΕΙΜΕΝΟ 2»

♥ Αγάπη θα πει...

Να δέχεσαι το διαφορετικό

Να γεράσετε μαζί

https://www.diaforetiko.gr/wp-content/uploads/2016/02/Screenshot_1-58.png

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ «ΚΕΙΜΕΝΟ 3»

Τα παρακάτω είναι αποσπάσματα από το ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «Το Μονόγραμμα». Το συγκεκριμένο ποίημα αποτελεί έναν ύμνο στην αληθινή αγάπη, που εξισώνει τους ανθρώπους, ενώνοντάς τους «ψυχή τε και σώματι».

"Το Μονόγραμμα"

Οδυσσέας Ελύτης

Έτσι μιλώ για σένα και για μένα

Επειδή σ' αγαπώ και στην αγάπη ξέρω

Να μπαίνω σαν Πανσέληνος

Από παντού, για το μικρό το πόδι σου μες στ' αχανή σεντόνια

Να μαδάω γιασεμιά - κι έχω τη δύναμη

Αποκοιμισμένη, να φυσώ να σε πηγαίνω

Μεσ' από φεγγερά περάσματα και κρυφές της θάλασσας στοές

Υπνωτισμένα δέντρα με αράχνες που ασημίζουνε

Ακουστά σ' έχουν τα κύματα

Πώς χαϊδεύεις, πώς φιλάς

Πώς λες ψιθυριστά το "τι" και το "ε"
Τριγύρω στο λαιμό στον όρμο
Πάντα εμείς το φως κι η σκιά
Πάντα εσύ τ' αστεράκι και πάντα εγώ το σκοτεινό πλεύμενο
Πάντα εσύ το λιμάνι κι εγώ το φανάρι το δεξιά
Το βρεμένο μουράγιο και η λάμψη επάνω στα κουπιά
Ψηλά στο σπίτι με τις κληματίδες [...]
Στα νερά ένα-ένα, μ' ακούς
Τα πικρά μου βότσαλα μετρώ, μ' ακούς
Κι είναι ο χρόνος μια μεγάλη εκκλησία, μ' ακούς
Όπου κάποτε οι φιγούρες
Των Αγίων
Βγάζουν δάκρυ αληθινό, μ' ακούς
Οι καμπάνες ανοίγουν αψηλά, μ' ακούς
Ένα πέρασμα βαθύ να περάσω
Περιμένουν οι άγγελοι με κεριά και νεκρώσιμους ψαλμούς
Πουθενά δεν πάω, μ' ακούς
Ή κανείς ή κι οι δυό μαζί, μ' ακούς...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

ΘΕΜΑ Α:

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά το τη σημασία της λέξης «αγαπώ», σύμφωνα με όσα περιλαμβάνονται στης 2^η και της 3^η παράγραφο του «ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1», σε περίπου 50- 60 λέξεις.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το «ΚΕΙΜΕΝΟ 1», τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα , που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό ή Λάθος :

1. Η αγάπη, παρόλο, που προσφέρει μεγάλη ηθική βοήθεια στους ανθρώπους, στην ουσία δεν ανακουφίζει από τα προβλήματα.
2. Η έλλειψη αγάπης οδηγεί στην επίταση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας.
3. Αγαπώ σημαίνει ότι δεν αποβάλλω τις κοινωνικές νόρμες, που μου έχουν εμφυσήσει.

4. Η έννοια της ανιδιοτελούς φιλίας διατηρείται στις ημέρες μας , παρόλη την κρίση των ηθικών αξιών της σημερινής κοινωνίας.

5 .Αγάπη σημαίνει την έστω και μερική αποδοχή του άλλου, εφόσον υπάρχει διάθεση αλληλεγγύης και συμπαράστασης των ανθρώπων.

Μονάδες 10

B2 α. Στην τελευταία παράγραφο του «ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1» να εντοπίσετε τα δύο ερωτήματα. Έπειτα, να επισημάνετε τη λειτουργία τους μέσα στη συγκεκριμένη παράγραφο , καθώς και με ποιον τρόπο επιδρούν στη συνοχή της.

Μονάδες 8

B2 β. Να σχηματίσετε μια παράγραφο 60 – 80 λέξεων, με τις λέξεις : εγωισμός, απληστίας, επιφανειακές και αποδοχή, που συναντώνται στο «ΚΕΙΜΕΝΟ 1» (μπορείτε να αλλάξετε και να προσαρμόσετε την πτώση και τον αριθμό, όχι όμως να τις μετατρέψετε σε διαφορετική γραμματική μορφή).

Μονάδες 7

B3. Να εντοπίσετε το θεματικό κέντρο, που παρουσιάζεται στο «ΚΕΙΜΕΝΟ 2». Έπειτα να συσχετίσετε το θεματικό κέντρο της εικόνας με το θεματικό κέντρο του «ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1». Πιστεύετε ότι έχουν κοινό θεματικό άξονα; Δικαιολογήστε την άποψή σας μέσα σε μια παράγραφο 150 – 180 λέξεων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Στο ποίημα του «ΚΕΙΜΕΝΟΥ 3» είναι διάχυτη η συναισθηματική φόρτιση του ποιητικού υποκειμένου. Παράλληλα, είναι ιδιαίτερα εμφανής και ένας έντονος εξομολογητικός χαρακτήρας. Τεκμηριώστε τη θέση σας μέσω της χρήσης τριών εκφραστικών μέσων σε μια παράγραφο περίπου 150 – 200 λέξεων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Καλείστε να δημοσιεύσετε ένα άρθρο στη ηλεκτρονική εφημερίδα, που εκδίδει το σχολείο σας. Οφείλτε να καταδείξετε πόσο η κρίση των ηθικών αξιών έχει απομακρύνει τους ανθρώπους από το συναίσθημα της αγάπης και της ανιδιοτέλειας. Στη συνέχεια επισημάνετε τη σημασία , που έχει η αγάπη, όσον αφορά στον εξευγενισμό των ανθρώπων και τη θεμελίωση ουσιαστικών σχέσεων (350 – 400 λέξεις).

Μονάδες 30

3/4/2022, ΜΑΤΙΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Φιλολόγικοι Διαλόγοι